

PERŽVALGA.

— Tulas Amerikos lietuvis -kunigas, kaip tikras kankintinis, guodžiasi per „Tėvynės Sargą“ ant savo neramaus gyvenimo Amerikoje, bet Europoje gyventi jau nenorkėtu. Sztai tuli guodimaisi: „...kar-tais patiriu tokius neaprybuo-tus jausmus: liudna, pikta, kas zin ko norisi ir t.t. Bet ta da suverciu visą atsakymą ant kepenų, arba ant stokos szviežio oro ir važiuoju į New York'ą arba Philadelphia (ke-penis minksztinti) ir viskas pračina. — Parapijonų pabart negali, nes tau algą moka; mė-gink szvelniai apsieiti, tai tuo ant nugaros lipa; zodziu — reikia raitytis ir slydinėti, kaip unguriui. — Sunkus czia gyvenimas, ir dėlto tokie Lope-tos, Krawczunai (Pežos, Ma-szotai, Juodisziai. Griciai et concertibus) czia netur pasise-kimo (tai kam dėl anų guos-tis?). Ne davatkų mums czia reikia, bet diplomatų kunigų, kur tauta užkliutu, o ne rėks-nių ir humbugierių. — Ar-sziausia tas, kad inteligencijos nėra, o su Szliupu sugyventi negalima. Pusk į jo dudą, tai busi geras jo akise, bet ne žmo-nių (ir draugų kunigų). — Žmonės czia (atidarę akis) žiuri ant kunigo kaip kokio kiseninko, kurs tik ant jų kisenės tykoja, ir isz tos prie-zasties kunigas ant jų žiuri kaip ant savo neprietelių. — Kunigai ir-gi kits kitam neįsi-tiki. Atsitiko tau nelaimė, ne-mislyk gausęs nuo savo san-brolių paramą, patarmę. Isz juoks, dar tave (kad kvailas)! — Kol sekasi, tai geari; pa-slydo koja — eik szunų szu-kuoti ir po visam. Trumpai sakant padėjimas toks: kol su žmonėms esi gerai, tai nē vys-kupas, nē kits kas nieko nepa-darys, bet susipykus nėra pagelbos nē užtarymo (kam pyktis su žmonėm, jeigu su jeis esant geruoju nereik bi-

joties nei vyskupo?). — Ot ramumo ir tikrumo nėra, kad ant vietos per visą amžių nepasiliksi — sztai kame di-dziausia nelaimė! (Dėlto reik visokiu budu stengtis užsira-szyti ant savęs bažnycias.) — Kaip nesinerti isz kailio, kad prie pirmos progos — laukan iszspirs? (norint apsirasyti ant savęs parapijos savastį!) Ir ant galo tasai kankintinis raszo, kad klierikai isz Kauno ir Vilniaus seminarijų gali drą-siai važiuoti į Ameriką, nes tokių czia jieszko, už mokslą moka vyskupas. (Atsiradus daugiau kunigų, dalykai eis dar niekyn, kils konkurencija; nes toks „skabsas“ neturėdams parapijos apsiims kunigauti už pigesnę algą ir gal pigiaus ims už tikėjimiskus patarnavi-mus). — P. Baczkauckas sakosi apie parodą Paryžiuje nesiru-pinąs ir dėlto netalpinęs p. Daumanto laiszko, bet varu siulo receptą, kaip ir dėl Susiv.; kad nusiųsti porą ypatu isz Amerikos parodymui. Mes už-manome ant p. B. recepto nu-siųsti patį p. Baczkaucką ant parodos, kaipo didžiausį prie-są lietuviystės. Paroda įsiku-nijo nors p. B. gaiszino kiek galėjo; dėlto atliks ir tolesnius reikalus be p. B. receptų. — Tasai ponas Baczkauc-kas su savo žadeta dėl Susivie-nyjimo maszina privirė Susiv. prezidentui tik kisieliaus. Pa-kėlus B. į „garbės sąnarius“ už pažadėjimą maszinos tuli S. sąnariai pradėjo protestuoti ir Baczkauckui savo pažadėjimą atėmus, dabar vėl prezidentui beda už nepaėmimą žadėtos maszinos, ir už tai esąs kaltas prezidentas Susiv. sugrąžinti aną žadinio vertę \$200 į Sus. kasą. — Delray, Mich. susitvėrė moterių draugystė, vien tautisz-ka, po vardū „Milda“. — Pittstone 24 Balandžio, naktyje, nežinomi piktadariai paszovė Raulą Spudį į pilvą

ir atėmė auksinį laikrodėlį bei \$1,50 pinigais. Daktarai sako kad iszgyšęs, nors kulkos dar neišzėmė.

Aukos parodai

- Isz Lawrence, Mass.
- Jonas Smoleitis -50
 - Kastantas Szaszeika -25
 - Juozas Grigaliunas -25
 - Vladas Lekaviczius -75
 - Pranas Szekis 1,00
 - Antanas Szimkonis -50
 - Ambrazas Szekis -50
 - Jonas Arlauckas 1,00
 - Mikolas Kundrotaitis -25
 - Mikolas Valiackas -25
 - Katrina Latveniutė -25
 - Steponas Vasiliauckas -75
 - Kastanciija Baroniutė -10
 - Kastanciija Indrieniutė -10
 - Alena Indrieniutė -10
 - Inpolitas Baronas -25
 - Politas Kriukonis -50
- Isz Allentown, Pa.
- Pr. Liczkunas (antru kart) -10
 - Ona Liczkunienė -15
 - Aleks. Mikszis -25
 - J. Darbutas -25
 - Pr. Jakubauckas -10
 - Petronė Jakubauckienė -10
 - J. Martinkus -25
- Isz Trenton, N. J.
- P. Sziaudis -25
 - P. Lusas -25
 - Pr. Maculeviczius (antru kart) -25
- Isz Gilberton, Pa.
- S. Pauliukonis -25
 - M. Sanda -15
 - A. Ilgunas -25
 - B. Naujalis -15
 - J. Tumosa -10
 - V. Daukszis -50
 - J. Ziuris -25
 - R. Klimaviczius -10
 - J. Skuczkas -25
 - V. Diminskas -10
 - J. Grabauckas -10
 - V. Sadauckas -10
 - A. Markeviczius -25
 - A. Paplauckas -15
 - J. Szipaila -10
- Lietuviszkas Tautiszkas Kliubas Pittston, Pa 5,50
- Draugystė Szv. Jurgio, Forest City, Pa. 10—
- Kuopa „Tėvynės Myletojų Dr.“ Westville, Ill. 10—
- Buvo \$1396,60
- Labu \$1434,15
- Isz m o k e j i m a i .
- L. Varnagiriui uz skrynę dėl iszsiuntimo knygu Paryziun 3—

- Uz spaudą katalogų ir jų apdarymą 82,50
- Uz nusiuntimą katalogų į Paryžių Expressu 7—
- Uz iszsiuntinį katalogų liet. redakcijoms -15
- Į Paryžių iszsiusta ant vardo pp. Daumanto ir Pautieniaus 200—
- Labu iszmokėta \$292,65
- Sulyginimas:
 - Surinkta \$1434,15
 - Iszmokėta 292,65
 - Lieka kasoje \$1141,50
 - J. J. Pauksztis.

Aukos kankintiniams

- Isz Lawrence, Mass.
- V. M. Sabonis -25
 - Jonas Smoleitis -75
 - Mikolas Valiackas -50
 - Juozapas Grigaliunas -25
 - Vladas Lekaviczius 1—
 - Pranas Szekis 1—
 - Antanas Szimkonis -50
 - Ambrazas Szekis -50
 - Jonas Arlauckas 1—
 - Alex. Baliukas -20
 - Petras Baliukas -30
 - Politas Kriukonis -75
 - Alena Vainickiutė -25
 - Palionija Akstiniutė -25
 - Marcelė Kaupiuniutė -25
 - Morta Marcinoniutė -25
 - Pranas Slauta -25
 - Mikas Akoinas -25
 - Magdė Jazukeviczienė -25
 - Ignas Sasnauckas -25
 - Elzbieta Vasiliauckienė -25
 - Povilas Rezgenczis -50
 - Darata Rezgenczienė -50
 - Kastanciija Baroniutė -25
 - Mikolas Rabasziauckas -25
 - Alena Indrieniutė -25
 - Nastazia Urbaniutė -25
 - Anelė Ritmetytė -25
 - Ona Navalnokiutė -10
 - Juozapas Tauteris -25
 - Kazimieras Bartaszis -25
 - Steponas Vasiliauckas -50
 - Feliksas Putrinckas -25
 - Feliksas Kalvelis -25
 - Kastanciija Indrieniutė -25
 - Inpolitas Baronas -25
 - Petronė Pacevicziutė -10
 - Barbora Pacevicziutė -10
 - Antanas Januleviczius -15
 - Steponas Grubickas -10
 - Tamoszius Kulieszius -10
 - Morta Paszakarnė -10
 - Jurgis Gricziunas -10
 - Jurgis Bruveris -10
- Isz Allentown, Pa.
- Pr. Liczkunas (antru kart) -15
 - Ona Liczkunienė -15
 - J. Darbutas -25

A. Mikszis	--25
Pr. Jakubauckas	--15
Petronė Jakubauckienė	--15
J. Martinkus	--25
Isz Trenton, N. J.	
P. Sz'audis	--25
P. Lusas	--25
Pr. Maculevicius (antru kartu)	--25
Isz Gilberton, Pa.	
K. Marcinkevicius	--25
S. Pauliukonis	--10
M. Sanda	--10
A. Ilgunas	--25
V. Daukszis	--25
J. Ziuris	--10
V. Sadauckas	--10
A. Markevicius	--10
A. Paklauckas	--10
M. Viszniauckas, Birchville, Me.	--25
J. Petrukelis	--10
	Buvo --25
	Labu \$18,50
	Redakcija.

Isz Lietuvos.

Sintautai. (Naumieschio pav. Suv. gub.) Sziandien de szimta Balandzio, Sintautuose valseciaus susirinkimas. Atsirades isz po sniego purvynas ir papludę upeliai sulaike daugelį valsezionių, ir delto susirinkimas toli nepilnas. Bet kad nebuvo kas daug svarbaus priimt ar atmet,—viskas atlikta kaipo su pilnu susirinkimu. Atlikus susirinkimą vieni isz valsezionių tuojaus klampojo namon, o kiti užėjo pas Tamulevicių (į traktiernę) pasisznekēt. Vieni sznekėjosi pusbalsiai; kiti garsiau, o kiti visiems traktierneje susirinkusiems. Bet garsiausiai sznekėjo Baranauckas, valdytojas ipotekinės ukės nepertoli nuo paczių Sintautų. Jis, matot, yra pirmutiniu ir smarkiausiu (pagal trozki- mą) kandidatu ant vaito. O kad jį vaitu nelabai kas daug isz valsezionių norētu matyt, delto pats kiek iszgalėdams rupinasi laimėti daugiau balsų, kad rinkimų dienoje butu tikras laimėjime. Jis ne tikt sziandien, bet ir pirmiau ne vieną stiklą alaus ir ne vieną

plėczką baltosios yra paszaukęs pas Tamulevicių dėl prikalbėjimo vieno—kito valsezionio atiduot už jį balsą rinkimų dienoje. O vienok asz drjstu mislyti, kad visas tas jo darbas neatnesz jam laukiamo vaisiaus, teip lygiai kaip ir praėjusiuose metuose buvusių rinkimų. Tuomet jis negana ką girdė, valsezionis ir rinkimų dienoje net aszarodams praszė, kad jį nors pagelbinuku (kandidatu) vaito aprinktu, ir papirktas per jį paviečio virszininkas kalbino susirinkusius aprinkt jį,—viskas perniek. O negali sakyt, kad jo žmonės neužkėstu; bet dėlko visiems toks upas užėjo ant jo, asz nesuprantu. Juk jis ne vienam ir ką naudos yra suteikęs, duodamas, už dyka, rodą kaip apsirgusį arklį ar raguotąjį gyvuolį pagydynt. Kad Baranauckas nusimano apie arklus ir raguotuosius, žino ne tik Sintautuose, bet ir artymuose valseziuose, ir delto susitikt su žmonėmis ir igyt simpatiją rodos labiau but lengva jam. Bet kad kam nusiseka, tai jau nesiseka.

Nemažiau trokszta pasilikti vaitu ir dabartinis vaito kandidatas, Szlapikas, užimantis vietą atstatytojo vaito Jono Kauno. Yra tai da jaunas žmogelis, tarnavęs kariaunoje ir mokantis pravardę pasirasztyt. Jis praszosi ne tikt valsezionių, bet ir rasztininko Ostrovskio, kad jį kaip nors ant t i k r o vaito pasodintu. Gerindamasis Ostrovskiui ne tikt pavedė visą rasztinyczią po jo globa ir neaprubeziuotai leido valsezionis lupti, bet prie visų akių laižo jo rankas, kad „pons sekretorius“ teiktusi atlikt kokį reikalą jo pažįstamam ar giminaicziui.

Esant tokiai tvarkai mus rasztinyczioje, žmogui turinčiam kokį reikalą, net baugu stot-į akis rasztinyczios ponams:—už mažiausią reikalą teip jį aplups, kad tas varg-

szas tikt dusauja eidams lauk isz rasztinyczios. Atsiranda vienok ir tokių, ką nebijo ateit su reikalu ir pinigų (už ką ne pridera) neduoda. Bet tokius atsitikimus tikt su žiburiu dien nos laiķę randama. Dauguma ant tiek da paiki, kad bijo rasztinyczios ponų kaip ug- nies, ir nors kaszin kaip tu jam sznekētum, kad ne jis „kancelerijos ponų“ bijotu, bet tie jo,—jis netikės. Bet atsiranda, kaip sakiau, drąsių ir da kokių drąsių. Bus tam kelios sanvaitės atgal tula moteriszķė, norėdama nueit į Szirvintą pas dantistą, nuėjo į rasztinyczią ir pareikalavo iszduot jai užrubežinę kortelę (pasą). Rasztininkas, p. Ostrovskis neiszdavė; ir negana ką kortelės neiszdavė, bet pasilaikė tos moteriszķės knygu- tes, sakydams, kad jį per pavieto virszininką gauš jas atgal, ir kerszijo teip padaryt, kad jį niekad os į užrubežį nepe- reis. Užklausus dėlko jį ne- gausiant „pasą“, Ostrovskis už- riko: „tu neszioji lietuviszkas knygas ir gazietas isz Szir- vintos, asz žinau kas tu per pauksztis.“ Rasztinyczioje tuom syk buvo tiktai ta mote- riszķė ir da trys ukininkai, pažįstami gerai tai moterisz- kiai. Užbaubus teip smar- kiai p. Ostrovskiui toji žmona nieko nesakius iszėjo lauk. Ant rytojaus toji moteriszķė nuvažiavo į Naumiestį ir pa- davė ant raszto skundą pas paviečio virszininką ant p. Ostrovskio, Sintautų valseciaus rasztininko, praszydama vir- szininko duot paliepiamą Sin- tautų vaitui iszduot jai „pa- są“, o rasztininką pasiteisint iszmetamos ant jos kaltės už už- rubežinę kontrabanda, ir ap- sieit szvelniau su interesantais. Skundą padavė ketvergo die- ną, o ant rytojaus, t. y. pėtny- czioje, paszaukė ją į Sintautų rasztinyczią atvažiavęs isz pa- viečio žemskių virszininkas. Pribuvus jai, virszininkas per-

skaitė jos skundą, ir, atsikrei- pęs į rasztininką, užklausė dėl ko jis taip padarė. Ostrov- kis teisinosi. Ką jis teisinda- masis sakė, moteriszķė nesu- prato. Iszklausius rasztinin- ko pasiteisinimą, klausta buvo paszaukta žmona, kuri viską iszpasakojo kaip ji net keturis sykius žygiavo dėl to „pasą“, ir ant galo da iszkoliota tapė. Ostrovskis vėl teisinosi. Vir- szininkas dabar paliepė paro- dyt jam „pasų“ blankaknyges. Czion Ostrovskis smarkiau už- kaito; bet ką liepia turėjo isz- pildyt. Virszininkas, varty- dāmas tais blankaknyges, už- tiko jau gatavą tos žmonos „pasą“ ir net iszkirptą jau. Dabar neklausė pasiteisinimo, bet smagiai užbarė dukaitusį iki ausų p. Ostrovskį ir patsai perdavė į moteriszķės rankas „pasą“ ir knyguotes. Tuom ir pasibaigė tas reikalas.

Ostrovskis isz piktumo ga- lėjo su užpakaliu žemę iszart. Tokio atsitikimo, kaip jis sa- kėsi, da nebuvo jo tarnystos gyvenime. Kerszijo apskūt ją į sudą, buk jį iszkoliojus, bet liudininkų prie to reikalo neatrado. Jaunesnysis raszti- ninkas, kuris prie viso to rei- kalo buvo, atsisakė teip liu- dyt, kaip jo „pons“ geidė.

Rinkimai vaito bus pradzio- je Giegužio szijų metų. Ir jei- gu taps aprinktas vaitu viens isz Ostrovskio draugų (o to- kių teip jau yra) tai visi rasz- tinyczios reikalai ir toliau tuom pacziu taku slinks, ka- dangi valsezionys da nėra ant tiek subrendę, kad pats nuo savęs pareikalauti sav raszti- ninko, tokio baisaus, pagal jų nuomonę, pono, kad patį vaitą nemoka apsirinkt pritinkan- cziai. Asz nuo savęs geidžiu, kad ant szijų metinių rinkimų valsezionys igautų gerą dvasią proto ir iszsirinktu sav atsa- kantį vaitą. O tokį labai lengva but gaut, kadangi mus valseziuje rastum ne vieną pil- nai tinkantį vaito tarnystą pil-

dyt. Tiktai bėda, kad da-
sziandien stiklas alaus ar deg-
tinės daugiau tur spēkos negu
iszmintingas balsas.

Kad ne taptu iszrinktas ant
vaito žmogus iszmanantis, Os-
trovskis pasirupino neįrašyti
vieno isz tokių į kandidatų
knygas, ir tyła viską tą atlikęs
nusiuntė į pavietą. O jeigu
per rinkimus valsezionys rinks
nors vieną isz tokių, Ostrov-
skis darys visokias kliutis, kad
tik neaprintu.

Per du nedėdienius priesz
Verbų nedėlę Sintautų bažny-
čioje buvo skaitoma lenkisz-
kai ir lietuviszkai evangelijos.
Verbų nedėlioje ir vėl tik li-
tuviszkai. Tik lietuviszkai
skaitydavo ir iki tol. Dėlko
toks marginys tapė įmaiszytas?
Gal vyskupas teip paliepė.

Pavasaris auszta visam
skaistume. Jau parlėkė pa-
vasario paukszcziai: vyturys,
pempė, garnys, kielė ir lauki-
nės žąsys. Vyturys kone per-
anksti parkeliavęs buvo, nes
plikos žemės da mažai terado.
Žieminiai javai linksmi sukilo
isz po sniego. Szalnos nedaug
juos szjmet žavino, kadangi į
tą tarpą jie gulėjo da po snie-
go patalais. Dabar tik jau
didelių szalnų nebus. Teisy-
bė, kur sziltesneje žemėje kiek
ankscziau buvo nutirpęs snie-
gas, bet ten žieminiai javai ir
szalnų ne teip bijo. Seni žmo-
nės pasakoja, kad szjmet busę
geri metai. *Žandaruks.*

Isz Anglijos.

Londonas. Parapijos vai-
dai, kuriems davė pradžia len-
kų kun. Lechertas, dar nepa-
sibaigė, vienok iszrodo, kad,
gal, neužilgo pasibaigs. Mu-
sų prieszai lenkai visokiais
budais trukdė mums įgyjimą
lietuvio kunigo. Kadangi lie-
tuviai tapo suvedzioti per vys-
kupą, tai 11 Gruodžio 1899 m.
sutarta tapo apskūsti vyskupą
į sudą už nepriėmimą lietu-
viszko kunigo, kurį lietuviai

buvo sau parsikvietę, ir už pa-
darymą didelių kasztų dėlei
duoto pirmiaus pažadėjimo.
Nors lietuviai nutarė vyskupą
apskūsti, vienok nesiskubino
paduoti skundą, kadangi vie-
nas anglikas-katalikas apsiė-
mė lietuvių reikalus vyskupui
paaiszkintie, buk vyskupas
pirmiaus gerai lietuvių reika-
lavimų nesupratęs; tam angli-
kui perstaczius lietuvių reika-
lavimus, vyskupas pasakė, kad
jis esąs lietuviams prielankus
ir ko tik lietuviai reikalaus —
viską padarysės, ir net neužil-
gio lietuviai gausę kun. lietu-
vij. Lenkai matydami kad
lietuviai nusikratys nuo jų ir
įsitaisys sau bažnyčią su lie-
tuviszku kunigu, ko isz kai
lio neiszsinerė. Tula ponia
Pacė lakstė pas vyskupą aisz-
kindama jam, kad visi lietu-
viai yra kantanti ir eina į len-
kiszką bažnyčią, o tuos maisz-
tus kelia tiktai keletas žmonių
socialistų ir t. t. Toji p. Pa-
cė lankėsi ir pas tulus lietu-
vius, sulenkėjusius, kurie vie-
nok vadinasi lietuvių priete-
liais, ir rodavojosi su jeis kaip
galint sutrukdyti arba sugai-
szintie lietuvių reikalavimus
nuo vyskupo, vienok jiems ne-
pasisekė. Lietuviai gavo nuo
vyskupo daleidimą parsikvies-
ti sau kun. lietuvių. Lenkai
niekaip negalėdami užstoti lie-
tuviams kelio, susimislyjo isz-
leisti į lietuvius atsiszauki-
mus, kuriuos, visur, 6 Balan-
dzio, iszsiuntinėjo pundais, kur
tik sugriebė lietuvių adresą.
Lietuviai matydami naują pa-
vojų isz lenkų pusės, tuos at-
siszaukimus gavę ir nuo kitų
dar surinkę sudegino, kad jie
visai nesiplatintu. Tuose at-
siszaukimuose lietuviai neva
vardau vyskupo buvo kvie-
cziami į kun. Lecherto bažny-
čią, brolystėje gyventi su len-
kais ir praszytie Dievo, kad
duotu lietuvių kunigą. Po at-
siszaukimais pasiraszyta „Kuo-
pa Lietuvos Mylėtojų“, kad
mes nesuprastumėm isz kokios

pusės tie atsiszaukimai paeina.
Mat lietuviams pasitiekus sa-
vo bažnyčią ir parsikvietus
lietuvių kunigą, lenkams gar-
dus kšnys taps nutrauktas.
O kas nori netekti skanaus
kšnio?

Lietuvių Londone yra dau-
giaus kaip 2000. Lietuvisz-
kus tautiszkus reikalus dau-
giaus neapkcenzia, negu myli.
Matote Anglijai nėra arba per
silpna tautiszka agitacija. Iki
sziol net, labai mažai buvo
skaitanczių gerus tautiszkus
laikraszczius. Vienok pama-
žu ir czion viskas pradeda tai-
sytis, su laiku ir Anglijos lie-
tuviai bus lygus Amerikos lie-
tuviams ir iszties savo deszinę
su auka ant tėvynės aukuro,
tai parodos, tai nukentusių už
lietuvių. Iki sziol vienok
Londono lietuviai ant virsz mi-
nėtu reikalų dar nepaaukavo
nėi 5 penų. Visų szalių lie-
tuviai, Lietuvos, Amerikos,
pietinės Aprikos, Brazilijos,
net ir ant Pilipinų salų esanti
aukavo parodai tai kankinti-
niams, tik vieno Londono lie-
tuviai dar nieko neaukavo.
Broliai lietuviai argi mes ap-
sileisime? Asz sakau kad ne!
nors vėlai jau, bet turime dar
laiką susilygintie suszelpime
tautos reikalų su visais mūsų
broliais?

Londone yra dvi draugys-
tės, „Szviesos Draugystė“ ir
savitarpinės pagelbos drau-
gystė po vardu „Vienybė“, bet
lietuvių isz abiejų nėra jo-
kios naudos. „Vienybės“ drau-
gystė ant susirinkimo 7 Bal-
nutarė paaukauti 3 svarus ir
2 szilingus (\$15, 50 ct.) ant
bažnyčios. Szitie pinigai su-
sidėjo isz mokeszių ant len-
kiszkių minyszkių, kur sanariai
„Vienybės“ mokėjo po 2 penų
kas mėnesis, vienok paskiaus
tapė nutarta joms tų pinigų
neduoti ir jie likosi „Vieny-
bės“ kasoje. „Vienybės“ pre-
zidentas padavė užmanymą,
kad nors kiek isz tų pinigų
paaukautie ant mūsų liet. pa-

rodos Paryziuje, ir tada kilo
rikšmas kad ant bažnyčios,
ant bažnyčios aukaujam tuos
pinigus! Prezidentas net isz-
bartas tapė už tokį užmanymą,
kad aukauti ant parodos. Vie-
nas sąnarys norėjo kiek pa-
aiszkintie parodos reikalus, tai
susirinkusieji nedavė jam nėi
pradėti kalbėtie.

Londono lietuvių tik maža
dalelė skaito geresnius laik-
raszczius nors įsiulant. Dau-
guma yra atsidavusi girtuok-
lystei ir pražutingam kortų lo-
szimui. Vienoje grinczioje
pasiulius ar nepirktu kokį
laikrasztį, moteriszke szuszu-
ko, kad gavėne! Gavėnioje
laikraszczių nepirksiu! Pas-
kiaus atsiliėpė ir keli vyrai
sakydami: „pirktumėm, ale
kad paskutinius pinigus szia-
nakt praloszėm.“ Kitoje vie-
toje radau kelis vyrus ir mo-
teris, kurios turėjo po vaiką
vienoje rankoje, o kortas ki-
toje ir susėdę apie peczių trau-
kė einikį, nes pas stalą buvo
per szalta. Pasiulius laikrasz-
czius loszikai pradėjo skirsty-
tis murmėdami: „o kas isz tų
laikraszczių, ar duoną valgysi
isz jų! Velyk pragert tuos pi-
nigus, tai nors žinai ką turi!“
Klystate broliai teip sakyda-
mi. Kurie ir daug turėjo, tai
begerdami nieko neteko. Kor-
tuojant ir girtaujant netik
kad duonos nevalgysite bet ir
nuogi liksite ant kuno bei dva-
sės. Laikas mums broliai kel-
tisi isz tojo miego nezinės ir
pradėti apsižiūrėti kas aplin-
kui mus dedasi, kaip toli mes
esame pasilikę paskui netik
nuo svetimtauczių, bet ir mu-
sų brolių Amerikoje gyvenan-
cziu apsiszvietime bei szelpi-
me savo tautiszkių reikalų.
Meskime szalin vaidus, girta-
vimus ir kortas (kaziras) o
imkimės prie skaitymo gerų
laikraszczių ir knygu, isz ku-
rių suprasime ir pamatysime
savo padėjimą ir brolių tėvy-
nėje, kuriuos caras visaip kan-
kina prislėgęs su savo letėna,

kur szimtai musų brolių vargšta tyruose Siberijos už skaitymą nekalcžiausios knygelės arba kalendoriaus. Nevienas iš tokių kankintinių gal badu numirė arba mirszta, nes caras juos isztrėmė į bado apimtas vietas. Neatsisakykim broliai nuo aukų, poros penų, tokių suszėlpimui, o tuomi palėgvinsim jų kanczias ir priduosime jiems stiprybę, parodydami, kad mes jų kentėjimus lygiai atjaucziame, kad mes juos paguodojam kaipo tautos kentėjus. Aukaudami tik porą penų sudėsime kelis svarus ir tada galėsime pasigirtie visuomenei, kad esame susilyginę su kitų szalių musų broliais. Mą rodosi butu gerai iszrinkti porą isztikimų žmonių, kurie nepatingėtu pereiti per lietuvių gyvenimus rinkdami tokias aukas ir užraszytu vardus aukautojų, kas butų paskui per laikraszczius pagarsinama ir tuomi mums suteiktu garbę, nes Londono lietuviai pasirodytu karsztais tėvynainiais esanti.

Londono lietuvis.

Politiszkos žinios

Amerika. Suvienytų Valst. valdzia pareikalavo nuo Turkijos užmokėjimo \$100,000 už isznaikinimą poros amerikonszkių misijų per armėnų pjoynes su turkais. Sultonas mokėti-gi nesiskubina ir mislyja tuos pinigus nuderėti szitoku budu: Sultonas, ant Amerikos praszymo, kaipo virszininkas mahometonų tikėjimo paliepė mahometonams, ant Pilipinų salų gyvenantiems, nekelti priesz Ameriką maisztų, tajai perėmus nuo Ispanijos Pilipinų salas, kur yra net 3,500,000 mohometonų. Jeigu Amerika grasintu Turkijai, tasyk Sultonas paliepia savo vientikiams remti pilipinczius ir tada Amerika turėtu daug daugiau kariaunos siųsti į Pilipinaus. Ir apart to atimtu

amerikonų privilegijas Turkijai, kokių neturi niekur, kur amerikonomams, ir kriminaliszka net prasikaltus, nereik stoti priesz vietinį sudą ant iszsitesinimo, bet tokį sudija Amerikos konsulis pagal Suv. Valst. tiesas. Karę dėlto Amerika nepradės, nors prie to ją gunAnglija, nes tasyk kitos Europos vieszpatystės to nedaleistų.

Pilipinuose karę pastoja vis karsztesnė, pilipiniečiai vis labiaus pradeda užpuldinėti ant amerikonų. Vėl atsirado ir gen. Pio del Pinar su gerai apginkluotais kareiviais, kuris jau nuo 3 mėnesių net mirės buvęs. Amerikonai paduoda, buk praėjusę sanvaitę arti tukstanczio pilipiniečių galą gavę, dėlto bus ir amerikonų kelios deszimtys galą gavę.

Pietinė Aprika. Svarbesnių atsitikimų ant karės lauko nebuvo, apart to, kad lordas Roberts rengdamasis traukti ant Pretorijos į szaurę, turėjo traukti į pietus su 40,000 kareivių bei 150 kanulių, kad iszliuosuot burų apsuptus anglus miestelyje Wepener. Su teip didelėms pajiegoms ateinant anglams, burai pasitraukė užmuszdami dar 33 anglus bei 132 sužeisdami. Gen. French rods su raitarija norėjo užbėgti už akių burams ir apsupti isz visų pusių, bet lakstęs dvi dienas po kalnus sugrįžo atgal nei vieno buru nematęs. Anglai garsino, kad burų apie Wepener esą arti 20,000, bet dabar vėl garsina, kad buvę tarp 4—5000 tiktai. Burai į pietus buvo nuėję dėlto, kad sugaiszinti anglų traukimą sziaurės link, kad galėtu pasirengti gerus apkasus, kurių anglai nepaimtu. Szaurinėje pusėje nuo Bloemfonteinu burai stovi visai arti ir pirmosios sargybos abiejų szalių apsimaino tankiais szuviais. Vandens įtaisos miesto Bloemfontein vis dar burų rankose; anglai norėjo varu

jas iszveržti isz burų, bet neįstengė; muszyje tapo 12 anglų sužeista o 50 pateko į burų rankas. Burai sutstabdė vandens traukimo maszinas ir miesto gyventojai atsirado be vandens; dabar jie vandenį zopostijasi lyjant nuo stogų ir kasa szulinius, bet esant daugeliui kariaunos ir arklių vandens visur yra stoka. Miestelis Boshof vėl pateko į burų rankas, nes esant mažam skaitliui anglų ir artinantės burams, anglai pasitraukė. Mafeking vis dar burų nepaimtas, nors visokios nelaimės isz burų pusės miestą labai vargina. Burai varu į Mafeking nesiverzia, nes jaučiasi per silpnais. Kariaunos Mafeking'e yra 2000, o burų aplinkui miestą tik 700.

Anuomi kartu buvo garsinama, kad burai turį kariaunos net 105,000; teip padavė net angliszkos oficialiszkos žinios. Dabar-gi burų skaitlių paduoda tiktai ant 30,000, kurių 13,000 stovi pas Kroonstad, 6000 pas Fourteen Streams, 6000 Nataliuje, 1000 Pretorijai sargsti sugautuosius anglus, 700 apgulę Mafeking ir 250 iszėję ant sziaurinio Transvaalio rubežiaus prieszais gen. Carrington, kuris isz portugaliszkių valdybų keta veržtiesi į Transvaalių. Pagal tokį burų skaitlių, tai anglų pajiegos butu szeszis kart didesnėmis.

Pretorijai atsitiko baisi eksplozija Begbie gelezies liejinyzioje, kur dirbo visokias reikmenis burų kariaunai. Užmetama yra, kad toji eksplozija atsitiko isz priezasties anglų. Nuo eksplozijos galą gavo 17 darbininkų o į 50 sunkiai sužeistų tapė. Menama, kad to fabriko savininkas tapęs priverstas dirbti burams kariszkas reikmenis ir dėlto pataisęs dinamito, kad sugriauti viską, kad burai neturėtu kur pasidaryti sau szuvių ir kitų daiktų. Begbie bus gaves nuo anglų gerą kyszij, nes

jo tasai pabirkas buvo vertas į \$400,000. Transvaalio valdzia jau suaresztavojuos Begbie ir statysenti priesz sudą už nužudymą anos 17 darbininkų.

Pietvakarinėje Aprikoje priesz anglus sukilo murinai Aszanti ir mieste Kumassi anglus apsupo. Anglija siunczia į sukilusius krasztaus kariauną.

Vidurinė Amerika. Respublikoje Colombia nuo seno laiko tęsesi maisztai, kur buk maisztininkai sumuszę valdzios kariauną.

Isz dabartinės karės pietinėje Aprikoje gali greitai užsidegti visasvietinė karė, į kurią tik Europos vieszpatystės sutrauktu nuo 20,000,000 armiją. Visos vieszpatystės neapkeneczia dabartinės Anglijos, kuri yra apglėbusi veik visą svieta, be kurios įsikiszimo niekas niekur negal nusiduoti. Anglija turėdama didziausią kariszką laivynę pasirenka sau geriausius kasnius, tai salas, tai rytinių vieszpatysczių plotus, ir kitoms jau vieszpatystėms lieka vis prastesni, kokius Anglija joms suteikia. Už tai kitos vieszpatystės, kaipo tai Prancuzija, Vokietija, Italija ir Maskolija stengiasi isz paskutinos, kad galėtu paczios sau pasiimti. Prancuzija ir Maskolija budamos stipresnėmis prieszinasi Anglijai visur labiaus, negu kitos vieszpatystės ir tuli svajotojai politikieriai net gundo savo valdzias dabar isznaikinti Anglijos galybę, net tam yra pagabiausis laikas. Tulas prancuzas Henri de Noussanne priraszė pilną numerį laikraszczio „Monde Illustré“ nurodydams planus jau busenczios karės, kurioje Anglija taps galutinai sunaikinta. Pradžią tokios visasvietinės karės jisai stato ant 18 d. Berzelio szijų metų, kur 200 afganų pereisę Turkestano rubezių ir užimsę gelzkelio staciją Kuck. Nuo to tuojaus

taps sujudinta Petrapilė, Londonas, Paryžius ir Berlynas. Anglija tuojaus pargabensenti savo pajėgas isz pietinės Aprikos ir Maskolija laike 6 dienų apskelbs karę. Afganistano Emiras taps nuo angliszku agentų nunuodytas. Vokietija užsilaikys nepriegulmingai. Kariszkas sumyszimas tuomi pasidarys didesniu, nes kilspaciam viduryje visavietinės parodės Paryžiuje. Maskolija užims Heratą Afganistane ir trauks į Indijas, kur pas Guicheh-Kandahar isznaikins visą angliszką kariauną. Maskoliszka ir prancuziszka laivynė susivieniję užims Malta, o angliszkoji slaptai subombarduos Toulon'ą ir Marseillę Prancuzijoi. Mieste Kairo, Egipte, lordas Cromer taps muamedonų nugalabintas ir Egiptas iszsiluosuos isz po Anglijos jungo. Anglai iszsisikels ant pusali'o Cotentin ir užims miestą Cherbourg Prancuzijoi, bet muszyje nuo Falligny-Granville taps sumushti. Anglijai nusiuntus savo laivynę į Indijas, prancuzai persikels per kanalą ir sumuszt anglus, ir rykaudami įtrauks į Londoną po vadovyste gen. Jamont. Ruggjuczio 11 d. bus baisiausias laivynės muszis kanale, kur Prancuzijos povandeniai torpedlaiviai isznaikins visą angliszką laivynę. Teip tikusis airiai pakels maisztą, kur gen. Roberts taps užmusztas o karaliunas su visais savo valdininkais tapsęs sugautu. Spalnio 25 d. 1900 m. Westminster rumuose bus padaroma santai-ka, kur Anglija neteks visų savo kolionijų ir Airijos, kuri pasiliks nepriegulminga respublika, Indijos teip-gi likę nepriegulminga valstija, bei susitvers Suvienytos Valstijos Pietines Aprikos, Kanada taps priglausta prie Suv. Valstijų, kitos kolionijos teip-gi pastos nepriegulmingoms ir saualdiszkoms, Sudonas gaus meneliką (karalių) o likusias dar

vietas pasidalys Prancuzija su Vokietija. — Tai-gi pagal to prancuzo svajonę arba pranaszavimą, butu jau Anglija artigalo savo vieszpatavimo.

Užsidegus karei sztai kokius skaitlius didėsės Europos vieszpatystės galėtu stumti į karę: Maskolija 5,000,000 vyrų ir 3,500 kanuolių; Vokietija 3,975,000 vyrų, 97,850 arklių ir 1,914 kanuolių; Prancuzija 3,000,000 vyrų, 140,000 arklių ir 3,200 kanuolių; Italija 2,200,000 vyrų; Austrija 1,240,000 vyrų ir 2,192 kanuoles; Anglija užima tik szesztą vietą ir galinti statyti vyrų karėntik 850,000. Tai-gi Maskolija užima pirmą vietą kareiviuose ir kanuolėse tarp Europos didziųjų vieszpatysezių.

Kariszkoje laivynėje pirmą vietą užima Anglija, nes turi net 1001 kariszką laivą; Prancuzija 466; Maskolija 280; Suvienytos Valstijos 195; Japonija 189; Italija 189; Vokietija 179; Austrija 64. Kokie tai milžiniszki skaitliai apginkluotų galvažudzių yra parankiu laikomi dėlei iszszudy-mo vieni antrų, kurių užlaikymo kasztai vieny tiktai metų pakajaus laike isznesza \$170,000,000. Tokiu žiauriu darbu privalytu kiekvienas žmogus bjaurėtis, o tazčiaus tie milijonai žmonių eina vieni antrus žudyti vardan Dievo ir juos dar laimina visokių tikėjimų virszininkai. Tai-gi didesnę dalį žmonijos reik skaityti nuožmesne už laukinius žvėris.

Dalis darbu.

Buffalo, N. Y. 2,200 darbininkų sustraikavo darbvietėse New York Central gelzkelio reikalaudami didesnės algos.

Chicago, Ill. Namų statytojai unijonistai strai-kuoja tolyn. Kontraktieriai pareikalavo nuo miesto majoro 1000 policijantų daugiaus ser-

gėjimui dirbadezių neunijonistų. Straikieriai užpuolė neunijonistus ant Racine ir Wellington Ave., kur 1 užmuszė, 1 sunkiai ir 6 lengviaus sužeidė.

Philadelphia, Pa. Kontraktieriai visiems dailydėms pakėlė algas ant 35 ct. už valandą prie 8 val. dienos darbo.

Allegheny, Pa. 200 vaikų sustraikavo Pressed Steel Car Works pabrīke ir pakėlė demonstraciją, muszdami akmenais ir lazdoms einanczius dirbti.

Detroit, Mich. 150 zecerių dirbanczių mazose spaustuvėse prie apgarsinimų sutvėrė vietinę uniją ir nori į ją patraukti visus zecerius, kad visi gautu lygias algas.

Dunmore, Pa. Vanduo užliejo visas Pine Brook kasyklas ir darbininkai neturės darbo kol vandenį iszplumpuos isz kasyklų.

Huntington, Pa. Straikas kalnakasių tėsesis visą mėnesį pasibaigė ant naudos darbininkų ir 500 kalnakasių vėl pradėjo dirbti.

Pitston, Pa. Kasyklų Butler Mine Co. straiikas tėsesis tolyn.

Old Forge, Pa. Jermy n kasyklose straiikas tėsesis tolyn ir straiikieriams nepristojant ant kompanijos paduotų sanlygų, kompanija keta kasyklas uždaryti.

New York. Visokie maszinistai bei sziaip darbininkai prie metalų iszdarbių vienijasi į vieną organizaciją ir reikalauja 9 valandų darbo laiko ko neiszpildant darbviamis iki 12 Geguzio keta visi straiikuoti, kurių skaitlius virszins 100,000.

Boston, Mass. Miesto tēplioaiai buro sustraikavę reikalaudami 25 ct. pakėlimo algos ką darbdaviai ir iszspildė. Dabar jie gauna po \$2,75 ant dienos.

Sharon, Pa. Straikas

kalnakasių jau pasibaigė ant straiikierių naudos. Kalnakasiai reikalavo pakėlimo algos ant 9½ ct. bet kompanija pakėlus tik 5 ct. straiikieriai sugrįžo prie darbo.

Hazleton, Pa. Poros sanvaiczių pradės dirbti naują kelią dėl strytkarių isz Hazletono į Wilkes-Barre, Pa. kur keliolika szimtų darbininkų gaus darbą.

Irvin, Pa. Penn. Gas Coal Co. pradėjo czion dvejose kasyklose dirbti kur 1000 darbininkų gavo darbą.

Lost Creek, Pa. Czionai pirmiaus vienos o dabar ir kitos kasyklos tapo uždarytos ant nepaskirto laiko; darbininkai visi liko be darbo.

Duquesne, Pa. Carnegie Steel Co. pradėjo czion statyti didelius du geležinius pabirkus, kur į 1000 darbininkų gavo darbą.

Plymouth, Pa. D. & H. kasyklų No. 3 brėkerys buvo daug anglių primales, kurių svarumas nuplėszė pusę brėkerio žemyn, kur vieną darbininką palaidojo. Kol pataisys, turės sustoti darbas.

Amsterdam'e Olandijoi, sustraikavo visi zeceriai ir miestas liko be laikraszczių.

Paryžiujesustraikavo 10,000 moterių ir merginų skalbėjų, reikalaudamas pakėlimo algų.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Trenton, N. J. Czionais lietuvių yra daug daugiaus negu aukautojų parodai bei kankintiniams, bet jie yra jau užmirsę isz kokios tautos pa-eina ir susikalbėti su jeis nelabai galima. Apie lietuvių krutėjimą ir darbus jie nieko nežino nei iszmano. Vienas lietuvis nuo Onusiszko, Trakų pavieto, turi karcziamą, turi karcziamą, bet lietuvisz-kai sakosi nemoląs kalbėti tik suprantąs nekik ir prisiskaito save prie lenkų, nors nebuvo nei matęs Lenkijos.

Pas mus reikia agitacijos ir prakalbų, kurios gal pabudintu mūsų brolius iš lenkmiugio.

Teipgi prisiunczių aukas parodai ir kankintiniams, kurias surinkau nuo geros valios tautiečių Allentown, Pa. ir Trentone. Kankintiniams yra \$2,10ct. o parodai \$1,95ct. kur aukautėjų vardus meldžiu pakvitavoti „Vienybėje.“

Pr. Maculevicius.

Westville, Ill. Balandžio 16 d. buvo „Tėvynės Mylėtojų Draugystės“ kuopos balius, ant kurio susirinko didelis skaitlius lietuvių ir visi gražiai linksminosi. Svaiginančių gėrymių nebuvo, tai ir jokių šarnių nebuvo. Visatinas ramumas darosi reginti lietuvių mūsų miestelio išvien prielankius tautiškiems reikalams. Gryno pelno iš baliaus turėjome \$38,80 ct. ką padalinome ant keturių dalių:

- I. „Tėvynės Mylėtojų Draugystei“ \$10,00
- II. Ant mūsų parodos Paryžiuje \$10,00
- III. Paszalai kankintinių \$10,00
- IV. Kuopos kasoje pasilikom ant bėganczių reikalų \$8,80 ct.

Lai ir kitų vietų kuopos bei lietuviai daro panasziai.

Antanas Žibutis.

Gilberton, Pa. Lietuvių szitoje pakalnėje, Gilbertone apsigyvenusių bus suvirszum 200, kurių didesnė dalis dar jauni vyrai ir vaikinai. Mes visi ezion gyvenanti esame žmonės darbininkai, vargdieniai, išvaryti iš mūsų mielos tėvynės, ar patys apleidę dėl didžiųjų prispaudimų sziaurės meszkino. Visas svietas saulei tekant prabunda ir dziaugesi, teip ir mes galime dziaugtisi, matant mūsų brolius keletės iš letargiszko miego ir vienyjancziusi į kuopas ir draugystes. Visos tautos juda ir rupinasi apie savo pa-

dėjimą ir kruta kaip tos bitės apie avilį, kurios turi savo žinomą taką, kuriuomi jos vaiksztioja dėl užlaikymo savo buvio užlaikant vienybę. Teip ir mes imame paveizdą nuo tų vabalelių, vienyjamės į kruvą ir sujungtoms spēkoms uždėjom knygyną. Knygynas patalpintas dailiame name. Sarnarių turime pusėtiną skaitlių, per tai užlaikymas knygyno ne per daug kasztuoja. Parsitraukėm visus laikraszczius iszeinanczius Amerikoje, iszskiriant niekam nevertuosius, kuriems nerupi brolių nei tėvynės gerovė o tiktai aklinimas jų, teipgi parsikvietėm iš Prusų Lietuvos „Varpą“ ir „Ukininką“. Knygas susineszėm kokias katras turėjom; yra teipgi keletas knygų paaukauta, kad iszviso turime 98 knygas visokios įtalpos. Tik per mokslą žmonės vienijasi į kuopas kur yra broliszka meilė ir sutarimas. Kaip matome iš mūsų gyvenimo, kad pirmą vietą užima kasdienė rupestis apie duoną o mokslas tai pagelba mums vargdieniams lengviaus kovoti už buvį ir laisvę per tai mokslas turi butie mūsų pamatu. Sekime mokslą, stengkimės pamylėti laisvę, žines apie medegiszką pagerinimą buvio, o trokszdami tai vis įgytie, mes iszsiluosuosim nuo tironiszkos vyresnybės kokia ji nebutų. Teipgi yra linksma kad mes Gilbertoniecziiai nepasilikom užpakalyje kitų ant lietuviszkos-tautiszkos dirvos su aukoms. Pirmutinė, kaipo seniause draugystė broliszkos pagelbos „Vargdienių“ paaukavo \$5,00, antra Didžiojo Kunigaikszezio Jagėlos Citizens paaukavo \$10,00. Nuo laikyto pokilio likosi pelno \$18,00, kas teipgi likosi paskirca ant tautiszku reikalų. Jaunuomenes draugystė, katra jau isziro, paaukavo \$1,50 ct. M. Sanda surinko aukų nuo pavienių \$2,95 ct. teip isz

pavienių likosi prisiusta į redakcija „Vienybės“ \$1,00. Nuo „Tėvynės Mylėtojų“ kuopos draugų ir nuo pavienių surinkta \$2,75 ct. Teipgi ir mes, knygyno sanariai neatsilikame su aukoms ant tautiszku reikalų ir aukaujame pagal savo iszgalę ir sumetėm \$3,90 ct. Taigi iszviso Gilbertone aukų surinkta ant tautiszku reikalų \$45, 10 ct. isz ko matyt, kad mes užimam nepaskutinę vietą, o gal ir pralenkėm kitas skaitlingiau apgyventas lietuviais apygardas.

Už taigi mieli broliai visi ir visur isz vien szelpkime mūsų tautiszkus reikalus, kurie taps atliktais tik tada, kada mes visi prie to prisidėsime savo centais. Ką mes susivieniję, visi prisidedami, galime atlikti, rodo mūsų paroda Paryžiuje, isz ko man rodos kiekvieno lietuvio szirdis szoka isz dziaugsmo, kad ir mes, nors su savo vargais, pasirodysime gyvojo svieto eilėse, kur mūsų neprieteliai garsino kaipo seniai jau mirusius. „Tėv. Myl. Dr.“ tiek smugių iszkentėjusi, sziandien tarpiai bujoja ir sanariai dauginasi. Isz to matyti kad mūsų broliai vis didesniame apskirtyje supranta aiskiaus savo reikalus, mokslo, tėvynės, vienybės ir laisvės. Teip broliai darydami, kaip paskutiuiame laike, isztikrųjų galime tikėtis geresnės ateitės ir visiszko iszsiluosavimo isz visokios nevalės.

Antanas Ilgunas.

Lawrence, Mass. Girdint atsiszaukimus centraliszko Paryžiaus Parodos Komiteto jog dar toli pinigų truksta dėl parodos atlikimo, bei perskaitęs (balsą) atsiszaukimą mūsų kankintinių, kurie tai sako: „Jeigu lietuviszka visuomenė neszelps, tai jau neiszranda kito kelio atsiginimui nuo bado mirio“, kas mano lietuviszką szirdį teip užgavo, jog negalė-

jau nei kankintinio laiszko perskaityt, nes mano akys aszaroms apsiliejo, o szirdis, tarsi szaltu krauju aptekėjo. Nereik man daugel aiskintie apie gailėstį, nes tikiu, jog kiekvieną tikrą tėvynainį, panaszius laiszkus skaitant, tas pats pagauna, ir ne tikiu, kad nors vienas tikras tautietis pasiliktu kureziu ant anų balso ir ne paaukautų keletos centų bei paragintu kitus mūsų brolius prie užlaikymo gyvybės mūsų brolių, isztremtųjų gilumon Maskolijos ne už ką kitą, tiktai vien už lietuviszku rasztų skaitymą bei mūsų prie to raginimą, idant ir mes, dasiznotumėm jog ne esam nuo Dievo leisti per amzius maskoliams vergaut. Užtai nuozmus caras isztrėmė mūsų szviesos spindulius į Siberiją ir baidu marina už atliktą szvenčiausę darbą dėl mūsų. Taigi mieli broliai ir sesers lietuviai! szelpkim tuos mūsų kankintinius kiek kas iszgalim, jeigu nenorim pasiliktie numarintojais savo brolių.

Mano sauzine kurezia pasilikit nesiduoda, norint jau mūsų miesto tikri lietuviai yra jau aukavę ant tautiszku reikalų po du ir po tris syk. Bet ir dabar perėjus man per stubas bei paraginus savo draugus prie aukų, tai ir kaip jau pats esiu aukavęs dienos darbą ant tautiszku reikalų, tad ir kiti geri tėvynainiai nepasiliko užpakalyje ir ezion aukauja savo dienos darbą ant tautiszku reikalų kaip matysit litanijoi vardų padalinimą ant ko ir po kiek:

Pranas Szekis	\$2,00
Antanas Szimkonis	1,00
Ambrasas Szekis	1,00
Jonas Arlauckas	2,00
Bldas Lekaviczius	1,75
Jonas Smoletis	1,25
Steponas Vasiliauckas	1,25
Politas Kriukonis	1,25
bei po maziaus surinktų kur isz viso dabar prisiunczių p.	
J. J. Paukszeziui	\$21, 75 ct.

Ant kankintinių \$14,45 centai o ant parodos 7 dol. 30 centų.

Norints pirmą kart kaip rinkau aukas, tai veik neužtikau pritarėjo, nors geri tautiečiai davė aukas kiek kas išgalėjo, bet vis sakydavo, jog tas pacijų aukų rinkėjų izmislas ir tie pinigai visi eina į jų kiszenių, net sakydavo, „Vienybės“ arba „Lietuvos“ redaktoriui nusiuncia 50 centų, tai žmonių vardus pagarsina o pinigų rezervas pas juos ir lieka. Nors dar ir dabar tūli yra tokios nuomonės, bet jau vis tirpsta jos kaip sniegas nuo saulės, kas tą patvirtina, jog jau šiandien ki-teip ir pas mus izsrodo, nes izs virsz minėtos pinigų sumos \$21,75 ct., 7 dol. surinko Jonas Smoleitis ir Mikolas Valiackas, už ką jiems garbė pri-guli. Taigi broliai ir kitų vietų mėginkite antru ar tre-cziu kart o bus lengviaus, nes pradžia darbą gaiszina, ir su dienos darbu nežiurėkit kad butų 2 dol. bet kiek kas uždirbate, du doleriu, arba tik \$1 ir 25 ct., tai paaukaukite ant virsz minėtų reikalų ir kuomi greičiausiai atlikite savo tautiszką dieną, kurios uždarbį paaukaudami ant tautiszkų reikalų nepavargsite nei vienas, bet dvaseje pastosime turtingais, kad atlikome savo pareigą kaipo Lietuvos sunus. *V. M. Sabonis.*

Broad Brook, Pa. Szitame miestelyje yra apsigyvenęs karsztas mūsų tėvynainis Mot. Paltanaviczia, kuris atsizymėjo su nepaprasta auka dėl „Tėv. Myl. Dr.“ ir teipgi lie-tuvystės reikaluose. Aplink gi tą miestelį yra nemažas skaitlius lietuvių dirbanczių pas amerikonsziskus ukininkus. Yra teipgi keletas mūsų tautiecių, kurie apsipirkę ukes patys dėl savęs darbuojasi. Ir teip sau gyvena, kaip kad se-noje tėvynėje gyveno. Tautiszkas reikalas pas keletą vy-

ry, yra labai gerai supranta-mas, bet ant didesnės dalies mūsų brolių tūno dar juodas debesys, kuris nedaleidžia pa-tėmyti szviesaus spindulio lie-tuvystės ir savo tautos reikalų, kurie dabar per daugelį gerų tėvynainių yra be perstojimo keliami. Nelaimingiausi yra lietuviai Vilniaus gubernijos apgulti tamsios miglos nesu-pratimo. Nei vienas neskaito jokį lietuviszką (nei kitokį) laikrasztį. Pasiuliau keliems moksliszkas knygeles, tai sztai koki atsiliepiamą izsgirdau: „Mes laukiam žydo su gerom kazyroms, o ne tavo moksliszkų knygy.“

Graudu yra ir raszyti apie to kraszto lietuvius, kurie teip yra nupuolę tautiszkai ir be jokios meilės ir supratimo dėl tėvynės. Kur kitą kart buvo szirdis Lietuvos, nes apie Vil-nių buvo stipri dvasė lietuvių, buvo smarkus karzygiai, liejo kraują gindami nuo kryziokų savo brangią tėvynę, visur ka-rėse buvo tvirtais ir pirmuti-niais, o kas dabar dedasi su to kraszto lietuviais? Vieni izs-virto į lenkus (ponus) kiti atvažiavę czion į Suvienytas Valstijas įtikėjo į kazyras ir girtuoklystę. Kitą karta gar-sus buvo kariautojai, ir izs-vaikydavo užpuolikus izs savo tėvynės su didžiausiu narsu-mu, o dabar, kad kas palieptu nors zuikį izs lietuviszkų avi-žų izsivyti, tai neturētu drąsos ir tingėtu, nes sakytu: „va-bracia reikia kaziruoti!“

O Lietuva, tu numylėta szal-lis mūsų, kada sulauksi tos gadynės, kad sunus tavo sus-toję į eilę užgiedos giesmę, su karsztą meilę dėl tavęs, liuo-sybės ir numetimo to despo-tiszko jungo kurį dabar turi-me neszti.

Kiekvieno mūsų brolio ap-sisizvietimas, per skaitymą ge-resnių lietuviszkų laikraszczių ir knygielių yra žingsniu ar-cziau prie mūsų gerovės. To-dėl kiekvieno lietuvio yra pri-

derystę pacziam lietuviszkus rasztus skaityti ir kitus prie-to prikaltinti.

Jonas Tareila.

Du Bois, Pa. Balandžio 22 dieną buvo czion parapijos susirinkimas dėl apsvarstymo apie užmokestį \$500,00 už me-degą dėl bažnyczios imtą net 1894 metuose. Visi parapijos reikalai tapo pavesti vienam kunigui, kuris nuo 1894 metų susirinko net \$16,000 o bažny-czią už skolą stato ant parda-vimo. Stebuklai daugiaus nieks! Žmonės pamatę toki tikėjimiszką biznį be jokios teisybės ant susirinkimo tara-vosi apie sulaikymą milžiniszko pinigų plaukimo į kunigo kiszenių, kuris kas nedėlia dar vis bara žmones, kad per ma-žai duoda. Kaip kun. czion atė, o 1894 m. nuo 1 Sausio, tai parapijos buvo nupirkta už \$1,500 lotai dėl bažnyczios ir klebonija, ir paskui visi pa-rapijos reikalai tapę pavesti vienam kunigui, kuris viską nuvedė į savo bedugnį kische-nių. Kaip kun. atėjo pas mus, tai ant pirmojo parapijos susi-rinkimo net parodė 75 centus sakydamas, kad visas jo tur-tas, bet šiandien turėdams \$16,000 jau nereikalauja pa-rapijos susirinkimų ir nesidro-vi užrakintie bažnytines salės ir dar policija pastatytie, no-rint tiems patiems žmonėms susirinkimą nulaikytie. Pa-rapijonai vienok nenusigando policijos ir neplėszė užrakintų durių, bet susėdę ant szvento-riaus darė savo nutarimus. Drąsuolius, kurie yra didžiau-siais parapijos szelpėjais, ku-rie nori zinoti kur viskas ding-sta, gaudina kun. pasodinimū į Clearfieldo kalėjimą. Da-bar atsidarė žmonių akys; vaidų bus iki valės su kunigu o ir bedievių nemažai atsiras. Bet kas tam kaltas?

Parapijos rasztininkas.

Brockton, Mass. Musų pa-

rapijos reikalai eina gerai ir 30 d. bus paszventinimas baž-nyczios, ant kurios tai izskil-mės pribus liet. draugystės net izs Bostono su savo kapelija. Bažnyczia yra užraszyta ant vardo parapijos. Visokį dar-bą iki sziolei atliko vieni pa-rapijonai be jokio kunigo pa-gelbos. Brocktono lietuviai reikale parapijos yra verti garbės, bet reikale tautiszkų darbų, tai nesmagū nei raszy-tie. Iki sziolei izs broktonie-czių ant parodos arba suszel-pimo kankintinių niekas nėra aukavęs, nieks apie tai nei kalbėjęs. Ant vieno susirin-kimo prezidentas užmauė, kad izsrinkti porą vyrų, kurie pe-reitu per lietuvius rinkdami aukas, kaip tai daroma kitur, tai visi emė rekt kad nereik, nereik! Per velykas tokie tam-sunai labai atsizymėjo savo peiktiniais darbais. Apie pie-tus jau girtų buvo pilnos gat-vės ir tasymais. Apie 7 val. vakare mūsų galijotaiėjo muszti palaidunų ir netikių (anglikuczių), kurie savo kliu-be buvo ir saviszkai linksmi-nosi. Vienas galijotas net po-licijantą pradėjo musztie, ku-ris užpuolikui įvarė kulką į galvą ir į antrą dieną mūsų galijotas apleido szią pasaule. Panedėlyje po velykų buvo lietuvių susirinkimas kad ap-skusti miestą už nevaldymą valkatų, kurie užkabineja pra-eivius ant gatvių ir sudėjo apie \$40,00 bei paėmė lojerį net izs Bostono provos vary-mui. Girdejau kad ketinama sutvert politiszką kliubą, nes artinasi rinkimai prezidento. Vienok pereik nustoti vilties, ateitėje gal ir mūsų miesto lie-tuviai prisidės savo aukomis prie abelnų tautiszkų mūsų reikalų. Toliaus bus vis ge-rius. *Lietuvis.*

Springvalley, Ill. Nors mūsų miestelyje yra keletas gerų tautiecių, zadinanczių savo brolius prie apsisizvieti-

mo, skaitymo gerų laikraszczių ir knygų, tai szelpimo tautiszkių reikalų, bet jų žadinimas vis dar neranda meilaus priėmimo brolių szirdise. O gražu butu kad mes czionais galėtumėm susilyginti su kitų vietų tautieciais, szelpianciais savo tėvynės reikalus, kaip kad lietuviams pridėra. Kada mes susilyginsime su Westvillės lietuviais, nors mūsų miestelyje lietuvių yra daug daugiau? Kad mūsų mieste lietuviai nėra atsižymėję geruose veikimuose, užtaigi czion paminėsiu apie keletą peiktinų veikimų. Per rinkimus miesto urėdinkų buvome pastatę vieną isz savo tautiecių ir dirbome visi, kad butu iszrinktas, kas ir nusisekė (kas, ir ant kokio urėdo? Red.) Bet mūsų tautietis parsidavė. Dabar anglikai sako kad ne tik polendrius bet ir lietuvius už stiklą alaus gali nupirkti; kuris alaus negeria, tokiam duoda kelis dolerius ir turi visus maisze. Per velykas vienas lietuvis prisigėręs karcziamoje susimuszė su anglikais ir tiejie gindamiesi nuo užpuoliko teip pataikė, kad musiszkis liko beklaksas ant muszos vietos. Miestas naba-gą palaidojo, nes karzygis neprigulėjo į jokią draugystę. Visupikeciausis yra paprotys czionai mūsų brolių, tai nežmoniszkas girtavimas ir kortomis loszimas, priegtam aklas vienpusiszkumas, partizantizmas ir pravardziavimaisi visokiais vardais „bedievių“, „szliuptarnių“ ir dar kitokių; o kurie teip vadina, tai statosi geriausiais katalikais, nieko neskaito, kasdien apsiseilėję tik po karcziamas trinasi. Teip darydami broliai nieko gero nesulauksime, apart pasistatymo savęs ant juoko ir paniekos. Meskim girtavimus ir kortų loszimą, nepravardziuokimės vieni antrų, bet sutikime, vienybeje darbuokimės dėl savo labo per savitarpinį

apsiszwietimą, szelpkime savo tautiszkius reikalus nors su penktuku, o tada vietoje prastai apie mus atsiszaukti, pagirs mus kaip žmones, kaip gerus tautiecius.

Pr. Eismanta.

New-York. Negalima isztylėtie matant, kaip mūsų „Susiv.“ organas, „Tėvynė“, garbina didžiausį lietuviszkę prieszą (anot kun. Burbos, lietuviszkos draugijos iszmetą) Baczkauską, priliginama prie szv. Pauliaus, prie tulų viesz patysecių ir t. t. O tuos, kurie drysta pasakyt, kad lietuviszkę prieszą nėra tiesos teip garbint, priskaito prie žmonių nesubrendusių, „jaunuczių“ ir t. t. Kad „Susiv.“ nebutu tautiszkas—lietuviszkas, pripazinczia „Tėvynė“ ir Susiv. centr. komitetui tiesą garbint mūsų tautos prieszą už pažadėjimą kokios ten maszinos. Bet sziandien, kada-gi Susiv. vadinasi geradėjinga institucija savo tautai, ir mes tik dėl to prigulim, tai kaip mes turime žiurėt į tokį pasielgimą mūsų iszrinktųjų centr. virszinykų? Mūsų virszininkai tegul garbina kiek nori tą iszmetą, mes jų už tai nebarsime, bet tegul neverczia mus jį garbint ir tegul nebruka jį į eiles mūsų draugijos kaip kokį szventąsą. Isz paskutinių žinių tilpusių „Tėvynė“ pasirodo, kad mus virszininkai apskelbė garbę anam mūsų prieszui ne už kokią dovaną, bet tik už pažadėjimą jos. Teipgi apgarsino tie mus virszininkai, kad jau anas zadėtojas maszinos, savo zadėjimą neiszpildė isz priezasties protestų priesz jį kilusių, per tai jau jis garbės sanariu nebus. Taigi jus protestuojanti, tylekit! ir laukit ateinanczio seimo, ant kurio busite apkaltinti už skriaudą padarytą „Susiv.“ ir busite paskaitvti kaip skriaudikai „Susiv.“, o p. Bacz. vis bus nekaltas ir kaip avinėlis baltas.

Mus virszininkai mėgina mums aiszkint, kad Baczkauskas jau senėi kaip nieko neraszo priesz Susiv. Dėlko jie tą daro, tai asz nesuprantu, nes nė vienas protestuojantis nesakė, kad B. dabar prieszinas priesz Susiv. Mus virszininkai garbindami mūsų tautos prieszą ir nurodydami kad jis jau senėi nesiprieszina priesz mus Susiv., perstato mūsų organizaciją prieszingą mus tautai. Suprantama kiekvienam, kad tas, kuris piktdarį dengia pats yra lygus jam.

Guodotini sanariai szio mus Susivienyjimo! man rodosi, kad mes iszleidziam savo organą („Tėvynė“) dėl ko kito, o ne dėlto, kad mus „iszrinktiejie“ per ją garbintų mūsų tautos prieszus ir tą daryt dar mus verstų; o tuos, kurie nenori jų prisaką pildyt, niekintų ir kaltintų. Tikiuosi jogiai guod. sanariai ir kuopos Susiv. nepraleis tai vis pro ausis be apsvarstymo ant savo susirinkimų. Žinokime guod. tautieciai, kad czion mus visų reikalas.

Sqnarys.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Atskaita

T. M. Dr. knygiaus.

Lapkr. 24, 1899 m. isz Shenandoah, Pa., gavau 60 egz. „Pajauta Lizdeikos dukte“ už kuriu Expressą užmokėjau –85 Kovo 19, 1900 m. isz Chicagos nuo p. Olszevskio priėmiau „Lenkai ir Lietuviai“ 749 apdarytas ir 276 ne apdarytas viso 1025 egz. už kurių prisiuntimą užmokėjau \$1,81 Kovo 27 isz New York'o nuo „Mildos Giesm. Dr.“ 100 egz. „Vienakis. Apysaka isz gady-nės prancuzų revoliucijos“ ir 200 egz. „Ką turime veikti dėl mūsų iszganymo“. Už prisiuntimą ju užmokėjau –50

Balandzio 19 isz Plymouth, Pa. priėmiau nuo p. Mikolainio 322 egz. „Keistutis“ Už prisiuntimą užmokėjau –75 Iszsiuntinėta „Lenkai ir Lietuviai“:
p. Staknevicziui, Minersville, Pa. 20 egz. expresu –47
p. Bekeraicziui, Union City, Conn. 10 egz. pacztu –28
p. A. Laliui, Chicago, Ill. 6 egz. pacztu –16
p. Klimavicziui, Foxcroft, Me. 2 egz. pacztu –6
Sykių už prisiustas ir iszsiustas knygas iszmokėta \$4,88
Parduota 1 egz. Pajauta –25
Iszmokėjau \$4,63
N. Olszinskas.
knygius.

Atviras laiszkas Amerikos Paryziaus Parodos Komitetui.

13 ar 14 Gruodzio, praėjusių metų, apturėjome isz Londono nuo p. Daumanto gana storą laiszką. Buvo tai laiszkas Amerikos Komiteto ir turėjo paraszus visų jo sanarių, t. y. kun. Žilinsko, p. Paukszcziio, p. Szliupo, kun. Miluko ir p. Mikolainio. Laiszke tame Amerikos Komitetas, iszreikszdamas nuomonę kas link abelno plano parodos, kvietė pp. Pautienių, Dobkeviczių, Žitkeviczių (ir pp. Gierszyńskus, jeigu apsiims), „idant jie Paryziuje gyvenantiejie sutvertu vietinį komitetą, kurs vestu parodos reikalus“.

Pirm apturėjimo kartik minėto laiszko, mes (Dobkeviczius ir Pr. Žitkeviczius) ant propozicijos p. Daumanto pristoti prie sanarių t. v. „Europos Komiteto“ atsisakėm dėleiszių priezasczių: 1.) Mes aiszkiai nematėm kokios bus funkcijos to Komiteto. 2.) Kas apsiims, kas ves tą ilgą eilę darbų praktiszko įrengimo parodos. 3.) Mes užimti savo dar-

bais neturėjome daug laiko paszvesti specializškai reikalams parodos. Iki sziol mes mislijome, kad Amerikos Komitetas atsiųs savo žmogų, savo tam tikrą plenipotentą. Bet viršiaus minėtas laiszkas Amerikos Komiteto iszaiszkino mums, kad tas Komitetas ar ne surado atsakanczio žmogaus, o gal ir nenori visai jo siųsti į Paryžių. Nors laiko buvo mažai, nors Paryžiuje reikale parodos nieko dar nebuvo padaryta, bet abelnai imant, dalykai parodos teip stovėjo, kad jos užmanymas a tout prix turėjo buti įkunytu, mes po ilgų svyruliavimų sutikom ant propozicijos Amerikos Komiteto.

2 d. Sausio szių metų mes zemiaus pasiraszė iszsiuntėme į Ameriką savo nutarimus. Tame savo laiszke mes aiszkiai iszguldėme kokiose aplinkybėse mes stojame prie darbo, kaip mažai teliko laiko iki galutinam įrengimui parodos ir kaip nieko pozitiviszko neatlikta reikale tos parodos. Ir idant mums galima butu pradėti ir toliaus vesti parodos dalykus, mes pareikalavom nuo Amerikos Komiteto pinigų, nes jug kiekvienam supranta ma, kad be pinigų nieko negalima czia veikti. Klausimas visai netame, idant pinigai butų pasiųsti ar tai į kokia Paryžiaus banką ant mus vardo (kaip dabar yra padaryta) ar tai pas p. Saunių ar tai ant galo pas p. Daumantą. Buvo tik svarbu, idant pinigai taptu prisiųsti į Paryžių ir idant mes kuogreicziausiai galėtume pradėti darbą.

Kas link abelno, teoretiszko plano parodos tai galimu ir naudingu yra daiktu klaustisi nuomonės ypatų gyvenanczių toli nuo Paryžiaus, bet kada prasideda detaliszkas, faktiszkas jos įrengimas, tai jau apie viską sprendžia tie, kurie gyvena Paryžiuje. Kas link visų iszdavimą ir jų kontroles,

tai isz vienos pusės yra užtikėjimas, o isz antros — fakturos, kurias iszduoda prekėjai, patronai, darbininkai ir t.t. Ap-svarstymui tų mūsų nutarimų ir atsakymui ant jų, mes paskyrėme Amerikos Komitetui gana laiko; t. y. iki 31 Sausio, tuom labiaus, kad prigulintis įrengimas parodos pagal mūsų nuomonės reikalavo pasiskubinimo. Rodosi, kad kaip susitvėrimas Paryžiuje Komiteto paženkliantose aplinkybėse teip ir nutarimai to Komiteto yra daiktu visai naturaliszku.

Tuomtarpu NN. 6 ir 8 „Vienybės“ p. Szliupas ir Mikolainis, polemikuodami su kun. Žilinsku, talpino tokius rasz-tus, pagal kuriuos skaitytojai to laikraszcio gali teip manyti: „O tai vieną gražią dieną, visai netikėtai, Amerikos Komitetas apturėjo isz Paryžiaus laiszką kokių ten nepažįstamų, kurie, be jokio ankstesnio susineszimo, sakosi esą vietiniu Komitetu ir kurie pastatę yra negirdėtai navatną iszlygą, beje: idant ant nuogo pareikalavimo siųsti į Paryžių, ir tai dar per telegrafą, pinigus, kuriuos jie ten vienas ar visi ims sau, idant paskum...“

Mes protestuojame prieš tokį nesąžiniszką iszkreivojimą mislies nekurių punktų mūsų nutarimų, o teipgi ir prieš perstatymą faktų neta tikroje szviesoje.

Nors Amerikos Komitetas (nekuriame savo skaitliuje) atrado už nereikalingą atsakyti ant mūsų laiszko; nors mes nežinome iki sziol ar tvėriame formaliszką komitetą, bet tacziausgi, kaip pirma, teip ir dabar, kiek galima, mes palengvinam p. Daumantui įrengimą parodos.

P.S. Skaitome už reikalingą pridurti, kad nuo praėjusio rudenio mes regulariszškai apturėdavome ant varda p. Dob-

kevicziaus „Vienybę“. Bet tuojaus po iszsiuntimui į Ameriką mūsų nutarimų, redakcija to laikraszcio paliovė siuntinėti ir ypacz tame akurat momente, kada mes buvome užatakuoti pp. Szliupo ir Mikolainio. Tik aczių aklam atsitikimui užgaunantieji mus straipsniai „Vienybės“ pakliuvo į mūsų rankas. Buvome tai-gi pastatyti tokioje pozicijoje, idant nieko nežinodami negalėtumėm gintisi. Toks pasielgimas yra gal amerikoniszku, bet tikrai jis nėra anei lietuviszku anei iszkylu.

Paryzius 3 Karvelio 1900 m.

Pautenius

Pr. Žytkeviczius

Dobkevicz.

Kas link iszkreivojimo mislies Jusų atsiliepiame, mislies kreivojasi ir szitame atvirame laiszke. Atviras laiszkas tapė prisiųstas kun. Žilinskui, ir vėl kitas „Vienybės“ redakcijai, kuriuodu ne vienodi. Pas kun. Žil. prisiųstame laiszke yra „Komitetas Paryžiuje“ ir keletas kitokių sakinių ko n e r a egzemplioryje „Vienybė“ prisiųstame.

Kas link siuntimo „Vienybės“ Paryziun p. Dobkevicziui, mes dar siuntėme ir p. Žitkevicziui, ir jiems persikelus į kitą vietą pacztas sugražino „Vienybę“ atgal ir tada daugiau nesuntėm. Tame vienok nėra didelės iszkados, nes „Vienybė“ jug gavote nors mes ir nesuntėme.

P. Mikolainis.

Isz visur.

Krokavoje klinikos pagelbininkai daktarai kęta nuo 1 Geguzio pakelti straiką reikalaudami didesnės algos.

Olandijos laikraszciai surinko zines Europos kareivių nemokanczių skaityti nei rasztyti, kurių 1898 m. buvo ant 1000: Szvedijai ir Norvegijai 4, Szveicarijai 5, Danijai 8,

Vokietijai 12, Prancuzijai 123, Anglijai 127, Belgijai 154, Austro-Vengrijai 388, Italijai 480, Ispanijai 720, Maskolijai 810, Turkijai 830. Pagal Europos vieszpatystes Maskolijai yra didžiausis nuoszintis nemokanczių, ir dėlei valdzios stabdymo mokinimosi, pagal augimą žmonijos, ateitėje nemokanczių bus dar daugiau.

Kievos gubernijai nutirps-tant sniegui atrado 15 lavonų, kurie žiemą keliaudami pusznyuose suszalo.

Rytinėse Indijose badą ken-czia 5,600,000 žmonių, kuriuos maitina valdzia teip mažomis porcijomis, kad žmonės gyvi dar pasidarė panaszus į lavonus su pastirusioms akimis.

Saratovo gubernijai, Caricine, į keleivių trukį įsėdo turtingas pirklys Kaszczenko į pirmos kliasos atskirų kambarelį. Tame pat vagone, bet kitam skyriuje, važiavo vienas apicieras ir popas. Naktyje pagelbininkas konduktorius perėjo per visus vagonus ir ant barszkinimo anas pirklys neatsiliepė. Konduktorius atsirakinęs duris rado pirklių kraujuose negyvą. Konduktorius nekėlė ermyderio bet praneszė trukio visiems tarnams užrakinėti visas vagonų duris ir nuvažiavus ant stacijos iszkratė visus keleivius, neaplenkiant nei ano apiciero su popu, pas kuriuodu atrado 40,000 rublių bei kitus brangius pirklio daiktus. Tuodu galvažudziai buvo tik persirėdą į apiciero bei popo rubus.

Kanadoje, mieste Ottawa ir priemiestyje Hull siautė baisi ugnis, kur per 5 keturkampes myles neliko nei vieno namo. Namų sudegė per 2000, 7 žmonės rado smertį liepsnose, 7000 žmonių neteko pastogės, iszkada skaitoma arti \$17,000,000.

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

P A R A S Ē
JONAS SLIUPAS, M. D.

(Tāsa)

prie tuļų privatišķų mokslainiū. Atliekamā laikā jis pašventē Latviū lietai. 1863 m. jis tapē išsiūstas į Kliņā, Moskovos rēdyboje, iš kur jis 1866 m. vėl sugrižo į Rygā ir čion pasiliko iki 1884 m. Čion jis per tuļā laikā buvo Latviū kalbos mokytojumi prie Aleksandro gymnazijos. Galiaus 1884 m. širmagalyis senis — dėl šeimynišķų apistovų — traukē vėl į Moskvā pas savo vyresniį sunų, pirklį Maksimilijonā Theodorā, kur jis 31 d. rugpjūčio 1886 m. užmerkē akis.

Beesbardis buvo mokslo žmogus, ir darbavosi bei rašinėjo ne tiktai latviškai, bet taip-gi vokiškoje kalboje. Jis priguli prie geresniūjų žinovų Latviū kalbos¹⁾ ir yra pirmas Latvys, kurs skaidriai latviškai rašē apie mokslų lietas. Mat neprieteliai Latviū buvo vienval bešnekā, kad „Latviū kalba ēsanti burų (mužikų) kalba, kurioje nēsā galima nēko geresnio nei gudresnio parašyti“. Tā rukā Beesbardis prasklaidē, parašydamas raštā „Ko dwehsele eespeh“, ir tokiu budu Latviū kalbai įgydamas guodonę. Apart to jis išguldē Tacito „Germanijā“, kurs darbas yra pusėtinai sunkus atlikti; tai tapē spausta per K. Stalbergā išleidimuose po antgalviu: „Zitu tautu rakstneeki“. Nespausdintas pasiliko išguldymas „Antigonē“ Sophoklio iš graikišķos kalbos.

Į 5 metus potam jis išleisdino raštā: Geometrija jeb aruma šinatniba, kua rakstuas zelis Kaspars Beesbardis, ziti-kart Biašbardis, atsiženklinantį lotyniška Beesbardžio sudēta rašyba ir savo mokslišķu įturiu. Nors netinka tas raštas dėl mokslainiū, bet įvesdina Latvius į mātēmatikos kalbā, grynai latviškai.

Veikiai po išleidimo geomētrijos, Beesbardis gavo pavelyjimā išdavinēti laikraštį „Pašaule un daba“, kurį jis drauge su K. Stalbergu išleidē. Čion randasi B-o nevienas raštas, kaip „arama seme“, „špiritisms un materialisms“, labai žmōnēms prieimai parašyti.

1883 m. jis išleidē „Herodota Škuti“, kur stengiasi parodyti, kad Latviai ēsā kilę nuo Skythų, kurius Hērodotas paminē savo raštuose.

Apart to viso, B. yra parašēs dar daug kitų raštų, kurių čion keletā svarbesniū paminēsime: Laikraštyje „Inland“: Die Seelenzeit im Fellinschen (1852, No. 51), Wanderung und Entstehung der Seen, nach estnischen Sagen (1853, No. 7), Geographische, historische und etymologische Curiositaeten (1853, No. 21-33), Finnland (1859, No. 20). Bunge's „Archyve“: Materialien zur Geschichte der Stadt Fellin (Bd. I. s. 127-172), Tee Uppeneeki oder die Letten an der curischen Aa, (Bd. 2, S. 86-93). Kningutē „Der Sprach- und Bildungskampf in dern Balt. Provinzen Russlands“ (Bautzen, 1865, bei Schmalder und Pech) yra pilna užsidegimo ir meilēs dėl Latviū žiamēs, kur Beesbardis kariauja prieš vokitinimā

1) Slg. „Mušu waloda un wiņas rakstiba. (Pirmais meteens. Riga, rakstos špeests pee K. Stalberg. 1869). Čion jis išmetē „dubultneekus“ ir įvesdino h dėl paženklinimo prailginimo tarsenos.

Latviū.

Dar viename daigte, Beesbardis atsižymējo. Laidojant numirēlius ant kapiniū kuningai mėgdavo pamokskēlį pasakyti, ale.... vokiškai. Kad 1861 m. Pahrdauguvoje ant Jahnio kapiniū buvo laidojamas Latviū guodojamas mokytojas Jurgis Zaunits, kur šimtai žmoniū buvo susirinkę ant kapiniū, Beesbardis latviškai pamokslā pasakē, garbavodamas mirēlio nuopelnus, kad mylēsēs savo, Latviū, tautā ir dėl jos labo ēsās triusēsi, kū kožnas Latvys turis daryti, kurs ēsās įgyjēs apšvietimā, ir kad tiktai tokiu budu Latviū tauta, slo-ginta per ilgus šimtmečius po baudžiavų jungu, pasiekti tegali gerovę, valnybę ir laimę. Perėjo ilgas laikas, iki Pahrdauguvos Latviai užmiršo apie tā kalbā Beesbardžio, kuri judino tautiečius į susipratimā, į darbā dėl tėvynēs, į pasišventimā.

Pats Beesbardis triusēsi per ilgus metus, ir be sunkenybiū gyvenime neapsiėjo. Bet visados jis buvo karštas tautos mylētōjas. Atsitiko syki, kad Mehtrainēs ir Trimpaus vaikiniai širmagalvi B. papuošē iš dėkingumo žaliai-mėlynai-geltona juosta. Seniui akys pasriubo ašaromis ir žadas užtruko iš sujudimo širdies. Tokios valandos gyvenimo užmaršina ir visokius priklumus bei paines pergyventas: žmogus, matydamas, kad jo darbai atneša auglių, kad idēalai jo prisimeta prie kitų, susidrutina savyje ir įgyja didesnį pasitikėjimā netik į savo į-tengimā, bet ir į ateitę tautos.

8. Ernestas Duensberg'is.

Ernestas Duensbergis, g. 12 d. sausio 1816 m. Dundagoje, buvo nuo 1838 m. ten pat už pagasto mokytoją. Duensbergo raštai, trumpai sakant, yra geri. Jo dainose randasi toks pat skambumas, skaidrumas ir bagotumas, kokį randame Lieventhalio dainose. Bet skirtumas yra tarpe abiejų: Lieventhalis rašēs yra su širdzia, o Duensbergis daugiau su protu; Lieventhalio dainos yra pavarnos, Duensbergio — linksnios ir skubinos. Apart to Duensbergis rašēs yra gerus raštus prozoje. Tarp jo raštų mes paminēsime:

Duensbergu Ernsts.

1) Jis daug rašēs yra straipsniū į Latweeschu Awises (kartais pasirašydamas: Kubbeles Ernsts), į Latweeschu Łauschu Drauga, į Siūņas un stahsti par Deewa walstibas leetahm, ir į Mahjas Weesj.

2) Kristigs stahstitajs (100 stahstiņu), 1846.

3) Singes un rihmes (1856).

4) Tirdsneezibas un zitu leelweikalu attihstiba pašaules šatikšme (1888).

Iš jo dainų čion privesime: „N a b b a g u n a m s“.

Bij wihrs, kas dikti baggats bij palizzis,

Jo baggats nedaschs muischneeks Jahnos Jelgawa.

Bet ne zaur netaišnibu wińsch tahds bija tizzis,

Ne, gohdigi zaur pagaideem Deews wińnu šwehtija;

Kas tees', tas tees', wińsch labpraht palihdseja

Ar šawu baggatibu kur ween warreja,

Ne tahdeem, kas tam atdoht nepašpehja,

Bet teem, kas labbu naudu augļeem maksāja.

Schis wihrs, lai katris to pee wińna jel atsihtu,
Ka wińsch par Deewa šwehtibahm mahk tenzinaht,
Usbuhweht likke nammu leelu glihtu
Preekšch nabbageem, pee basnizas it klaht. —
Kad nams bij gattaws un wińsch to apluhkoja,
Tad širdi pazehlees ar šew' ta runnaja:
Woi es te nepelnu no Deewa leelu gohdu,
Kad wińna nabbageem es tahdu nammu dohdu?
'Te nikkigs draugs kahds wińnam garram staigaja
Un likkajs it ka wińnu usluhkotu.
Tas baggatais, kas labpraht gribbeja,
Lai draugs šcho wińna nammu apbrihnotu,
To usrunna ar mihksteem wahrđineem:
„Šakk', woi schis nams naw deesgan leels preekšch
nabbageem?”

„„Kapehz ne?” atbild taš; „zik es šaprohtu,
„„Šche ruhme irr preekšch pulka zilwekeem;
„„Bet ja šche buhtu jašanahk it wišseem teem,
„„Kas zaur tew' tikkušchi par nabbageem,
„„Tad ne us pušši buhtu šcheitan ruhme teem.””

Kadgi jaunystoje Duensbergis buvo mažai mokslo raga-
vęs, jis 1840 m. per vasarą mokėsi Zihravos—Dsehrvės moks-
lainėje pas A. Bergmaną. Kubelių mokslainėje jis mokinto
javo iki 1863 m., potam persikėlė į Rygą prie Jono bažnyčios
mokslainės. Dundagos pagastui prašant, 1868 m. jis vėl su-
grįžo į Kubelius, ir pasiliko iki 1878 m., kada mokintojavimą
senatvės dėlei pametė ir pasišventė rašliavos darbams. Jo se-
nesniejie raštai spausdinti tapė „Latw. lauschu drauge” ir
„Latw. Awisese” Pantėniaus laike. Jis potam sądarbiavo
prie „Mahjas weesio” ir prie „Peterburgas Awises”, taip-gi
„Baltijas Wehstnesyje”. Jo pirma knygelė išėjo Rygoje
1846 m. „Kristigs stahstitajs”. Aplink 1860 m. jis išleidė
Jelgavoje didesnius darbus: „Gumals un Lina”, „Unkela
Toma buhda” ir k. Vėliaus dalymis išeidinėjo jo dainų ran-
kiai. Aplink 1880 m. Jelgavoje išėjo iš spaudos „Lapša Kuh-
mińsch” (kas jau gatavas buvo apie 1856 m.) ir „Šarkanais
un silais putnińsch” ir k. Kiti vėl darbai išėję yra Liepojuje,
kaip „Wezee Greeki”, „Maijas Rose”, „Wispahriga websture”
ir t.t. Duensbergio yra išėję daugiau kaip 90 raštų, tai dva-
siško, tai svietiško įturio. Už savo dainų rankius Duensbur-
gis yra pelnęs nuo Petrąpylės mokslo akademijos paskirtą
guodos algą (150 rublių). 1890 m. Duensbergį caras apdova-
nojo su Stanislovo trečio skyrio ordenu.

9. Kristjahnis Duensbergis.

Kristjahnis Duensbergis,
brolis Ernesto, gimė 1830 m. Dun-
dagos pagaste, Dingeskarnio kie-
me. Mažas budamas, pasmilo
prie skaitymo raštų, ir pats per
savę išmoko vokiškai. Potam
ėmėsi skaityti Stenderio veika-
lus, kuriuos beveik mokėjo iš
omens, ir G. Merkelio vokiškus
veikalus apie Baltiją, kuriuos be-
skaitydamas išmoko tėvynę ir
tautybę mylėti. Kuomet auges-
niejie pasinėrė buvo į girtybavi-
mą, idant pamiršti perleistus var-

Kristjahnis Duensbergis.

gus baudziavų, tai Duensbergis rupinosi į jaunuomenę idėjas
tikumybės įgaivinti. Jis įstojo į Irlavos seminariją veikiai
po jos įsteigimo. Iš čia išstojęs, jis priėmė naminio mokytojo
vietą Varvenės—Pašėekstės pagaste, Ventneekų apgabale.
Cion žmonės buvo užlaikę dar daug viduramžinių prietarų,
netik aukas aukaudami gamtos spėkoms po senais medžiais,
bet taip-gi krikštynose, svodbose, budėse, česnyse ir kitur.
Cion jaunam mokytojui atsidarė platus darbams laukas. Pa-
siziņęs su Valdemaru ir Baronu jis su visa širdžia prisidėjo
prie „Peterb. Latw. Awisių” — kaipo sądarbininkas ir eks-
peditorius; nelikus to laikraščio jis gavo vietą Riazaniaus
rėdyboje prie A. Spahgio ir Siverso. Iš čia grįžo atgal į gen-
taro pajurį ir gelbėjo steigti Valdemaro išprašytas jureivystės
mokslaines; tarp kitko, jis savo raštu įsteigė Ušavos Nikašų
kieme naują jurinę mokslainę, ir ragino pajuriečius kožname
pagaste steigti tokias jau mokslaines. Jo privatišką mokslainę
pavydumas vokiečių sunaikino. Tuomi tarpu B. Dihrikis
pakvietė jį į Rygą sądarbiuoti prie naujai įsteigto „Baltijos
Wehstnesio”. Cion apart šiaip raštų, jis dar atspausdino ke-
letą knygelių, kaip „Prahta Karogs”, „Kugneeku Dseešma”,
„Gabali is Tehwijas Wehstures”. Apart to, jis ekspedijavojo
„Balt. Semkopį”, rėdė „Evangelistą” ir gelbėjo per keletą
metų savo dukterei vadauti privatišką mokslainę Rygoje, iki
toji mokslainė pasibaigė, merginai permainant savo gyvatos
budą.

10. Krišjahnis Valdemars.

„Kam stipris prahts un zeeta griba,
Tas dauds pehz zeta nepraišis;
Zaur tumscheem mescheem, beeseem muhreem
Tas zeļu sewim islausis”.

Krišjahnis Valdemars gimė
15 d. lapkričio 1825 m. Jis trau-
kė pilnu kvapu idėjas apšvietos
ir valnybės. Jis visur Latvius
troško augštyn pakylėti. Tas
suteikė jam iš pačių pradžių ir
draugų ir nedraugų, kas tik jo
dvasę gaivino ir į didesnį triusą
ragino.

Jis gimė Talsų apriņkėj, Ar-
lavos valsčiuje, Sasmakos Vez-
junkturų namuose, Kuržiamyje.
Iš jo brolių ir seserų atsižymėjo
Marija ant lauko raštininkystos

po vardu „Naumanu Marija” arba „Medioskų Marija” (ji
gimė 1830 m.) ir Indrikis, kurs Jelgavoje mirė 1879 m. 61
metų senas. Tas Indrikis daug triusėsi apie Baltijos istoriją;
Tėrbatos laikraštis „Das Inland” buvo jo darbo laukas. Rašte
„Bibliotheca Livoniae historica”, 1878 m., randasi užzymėti 64
istoriški raštai, gromatos ir stori rankraščių sąsiuvai. Tėvai
1835 m. išsikraustė į Sasmaką, žydmiestį, kur jie turėjo savo
namelį; čion tėvas Martinš pasimirė 1853 m.

Krišjahnis jau penktuose metuose nuo motynos prie rati-
nio išmoko skaityti kningą ir jau 8-tuose metuose augusiems

Kristjahnis Valdemaras.

(Toliaus bus.)

Vakariniuose Prusuose, miestelije Baldenburg, lenkai-katalikai teip įtuzo ant žydų už papjovimą vieno gimnazijos studento, kad sinagogoje sudaužė visokius daiktus ir gerai ismuszė žydams kailius. Vietinė valdžia net kariaunos pareikalavo, nuramdymui įnirszusių lenkų.

Vokietijos ciesorius paliepė apszvietos ministeriui isz visų universitetų paszalinti lotyniszka kalba, kaipo mirusę ir nereikalinga.

Beyrut'e, Syrijoi, ekspliodavojo turkiszkas torpedinis laivas, kur 23 kareiviai galą gavo.

Paryžiuje parodos vietoje sugriuvo vienas tuomlaikinis tiltas, kur 10 žmonių smertį rado ir arti 50 suzeistų tapė.

25-metines sukaktuves ir balius!

Draugystė szv. Kazimieriaus isz New York rengia iszkilmingai szvesti 25 metus gyvenimo Draugystės, su prakalboms ir balium, Subatoje 5 d. Giegužio, 1900 m. svetainėje PALACE HALL 94 Grand str. Brooklyn, N. Y.; prasidės ant 7:30 val. vakare. Įženga vyrams su padėjimu skrybėlės (Hat check) 25 ct. moteriskoms 10 ct.

Apie 6 valandą vakare iszeis visos vietinės draugystės IN CORPORA su muzika parodai, kur apėjus keletą gatvių sueis į svetainę, kur pirmiausiai bus prakalbos o paskui balius.

Musų draugystė rengia szitą apvaiszcziojimą dėlto, kad atnesztu tautiszka nauda, sudrutintų tautystę ir parodytu svetimtaucziams, kad lietuviai Naujorko, Brooklyno ir apielinkės gyvena graziame sutikime ir vieni kitus gelbstisi. Dėlto visus lietuvius ir lietu-

vaites szirdingai užkvieziame atsilankyti ir pasilinksmintie ant 25-metinių sukaktuvių Szv. Kazimiero Draugystės isz New Yorko.

Dr. Sekr. A. Lesnievskis.

Prakalbos.

Newark, N. J. bus prakalbos nedėlioje 6 dieną Gegužio 1900 m. ant 3 val. po pietų, po num. 7 Bedford str., kur kalbės Dr. J. Szliupas, grįzdamas nuo 25-metinių sukaktuvių szventės Draugystės Szv. Kazimiero isz New York'o. Dėlto užpraszo visus lietuvius ir lietuves susirinkti.

Komitetas.

Pirmas Didelis Balius!

Draugystė Lietuvos Dukterų rengia didelį ir puikų balių ant 9 dienos Giegužio (May), svetainėje Music Hall, 213 Lackawanna Ave. Scranton, Pa. ant kurio užpraszo visus lietuvius ir lietuvaites ne tik vietinius bet ir isz apielinkių pributie. Salė bus puikiai iszpuosšta visokiais medžiais ir zolynais. Ponografas dainuos visokias lietuviszkas dainas. Įženga vyrams 25 ct.

Užpraszo visus
Dr. Lietuvos Dukterų.

Pirmas Metinis Balius!

kareiviszkos draugystės D. L. K. Vitauto bus keliamas Subatoje 12 dieną Giegužio (May) 1900 m. svetainėje Cecilia Hall (P. Schmidt propr.) po num. 181-103 Grand str. Brooklyn, N. Y., prasidės 7 valandą vakare ir trauksis per visą naktį. Muzika bus lietuviszka po vadovyste dirigento p. S. Rinkevicziaus.

Dėlto užpraszo lietuvius ir lietuvaites vietinius, kaipo ir isz apielinkės pributi ant to grazaus pasilinksmimo, nes

kareiviai iszeis pirmu kartu savo puikiuose rubuose, kas bus malonu visiems pamatyti.

Nuolankiai užpraszo
Komitetas.

Antras Balius!

Draugystė Szv. Kazimiero rengia antrą balių, Subatoje, ant 5 dienos Giegužio 1900 m. svetainėje Franklin Opera House, Nashua, N. H. tai yra ant Lowell Dipulos. Prasidės 6 valandą vakare ir trauksis iki 12 val. nakties. Muzikantai bus lietuviszki ir grajys visokius szokius, valcus, kadrilius ir tt. Įženga vyrams su dviem merginoms 50ct. Pavienėms moterims ar merginoms įženga dovanai.

Dėlto visus lietuvius ir lietuvaites kaip vietinius teip ir isz apielinkių szirdingai szv. Kazimiero draugystė užkviezia ant grazaus pasilinksmimo.
Komitetas.

Ant pardavimo

gera stuba dėl gyvenimo prieužezios W. Orchard su 13 kambarių, gražiai isztinkavota ir apkvarbuota, sodelis vaisingų medžių ant loto. Parsiduo da pigiai, tik už du treczdaliu kiek kasztuoja. Teip gi turiu stubų ant pardavimo visam mieste.

Dasizinokite pas:

Christopher Wren Agentas
ant Centre Avenue
Plymouth, Pa.

ONLY \$5.00

SEND US \$5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the \$5.00 sent with order; otherwise return it at our expense and we will return your \$5.00. 100-lb. combination lock safes for the home, \$11.95; 500-lb. office and store safes, \$11.95; 500 lbs., \$17.95; 700 lbs., \$21.95; 1000 lbs., \$28.50; 1250 lbs., \$33.50; very large double outside and double inside door safes for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400 lbs., \$63.75; 65 inches high, 3000 lbs., \$80.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles; for 1000 miles, 40 cents. WRITE FOR FREE SAFES CATALOGUE and special liberal C. O. D. offer. SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

Vien del vyru.

Dovanai pakeli naujo iszradimo gyduolių prisiusime pacztu tik koris priduos savo adresa.
Kuris sugrazins sveikata trumpam laike.

A. E. Robinson M.D.C.M.

tuojaus pertikrins kaip lengvai gali iszsigydyti savo silpnumus, jezta vortosi tam tiksliu atsakančes gyduoles. Institutas neaprobezluoje, bet kuris tik raszys, aplakys dovanai pakeli užpeczetyta kad nebutų kokio apstirkimo priezasz apgavystę. Raszyk tuo'aus.

Dovanai prabos pakelis pasek minglausių gyduolių bus prisiustas kožnam per pacztą, kuris paraszys į State Medical Institute. Tos gyduoles daugybel vyru sugrazino sveikata, kurie per daugelį metų kentėjo proto ir kuno ligas paelnanczilas nuo jaunystės, už tad Institutas prizada kožnam kuris atszauks, prisiust pakeli dovanai.

Kožnas kuris jaučia antli lytiszko silpnumo paelnanczilo nuo jaunystės, kuris silpnina spēkas iratmintį, sukella dieglius strėnose arba nevaldymo lytiszky dalių gali sugrįzt į sveikata gydydamasis namie.

Tos gyduoles turi neapakomą paeikmę nes jos atstekla suiszkadytas vietas daduodamas drutybę kur labiausia reikalinga. Iszgydo kožną ligą iszvarinėje vieokius nesmagumus įsienėjusius nuo kelių metų per nenaturaliszka pasielgimą iszgydo kiekvienam atsitikime. Dasizinok State Medical Institute, 520 Elektron Building Ft. Wayne, Ind., o apturėsi trumpam laike pakeli gyduolių dovanai. Institutas nori pagelbėti daugybel tokių vyru, kurie negali apielet savo namus ir nusidnot į gydnyczles, tas dovanai prisiustas pakelis